

3.5.2019

Celian palvelut kirjastoissa

Koulutus Tampereen AKE-alueen kirjastoille Tampereella 3.5.2019

Elina Kilpiö, Celia

elina.kilpio@celia.fi

Päivän ohjelma

- 9.30 - 11.00 Yhdenvertaisuus ja kirjastot
Miten Celia tukee kirjastoja
Celian palvelut
Celia osana kirjaston palvelua
Kirjastojen tunnukset ja kuuntelu
- 11.00 - 11.15 Kahvitauko
- 11.15 - 12.30 Celian kuunteluohjelman esittely käytännössä
Käytännön harjoittelu tehtävien mukaan

Yhdenvertaisuus ja kirjastot

Kirjasto kaikkialla ja kaikille

- Joka kunnassa Suomessa on kirjasto.
- Suomen kirjastoseura: Kuntaliiton ARTTU2-tutkimuksen (2015)
 - Kirjastoa käytti 66 % tutkimukseen osallistuneiden kuntien asukkaista.
 - Kirjastot olivat ylivoimaisesti käytetyin sivistys- ja kulttuuripalvelu.
- Miten erityyppiset kirjastot pystyvät tarjoamaan yhdenvertaista palvelua kaikille kuntalaisilleen?
- Miten löydetään ne asiakkaat, jotka eivät tule kirjastoon?

Sinä voit auttaa

”Minä kun luulin, että ADHD:n takia lukeminen ei suju. Vuosi sitten sain Celia-tunnukset ja nyt olen lukenut 70 kirjaa kannesta kanteen. Tää osoittautuikin hiton hyväksi terapiaksi!”

Lisää yhdenvertaisuutta eri tavoin, mm.

- Jaa tietoa Celian palveluista ihan kenelle vaan!
- Kun muokkaat verkkosivujen sisältöä, katso saavutettavuusvinkit sivustolta www.saavutettavasti.fi.
- Käytä Yleisten kirjastojen saavutettavuussuosituksen vinkkejä (päivitetään Kirjastopäiviin mennessä).

shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=3215

Miten Celia tukee kirjastoja

Celia tukee kirjastoja

- Celia tuottaa kirjastoille ja asiakkaille maksuttomia palveluita, joita kirjasto voi tarjota kaikille lukemisesteisille asiakkailleen.
- Celiasta maksuttomat äänikirja- ja lainauspalvelut, esitteet, julisteet.
www.celia.fi/tilaa-celian-esitteita/
- Palveluita rakennetaan yhdessä kirjastojen kanssa.
- Celia on opetus- ja kulttuuriministeriön virasto.

Kirjastot tukevat kuntalaisia

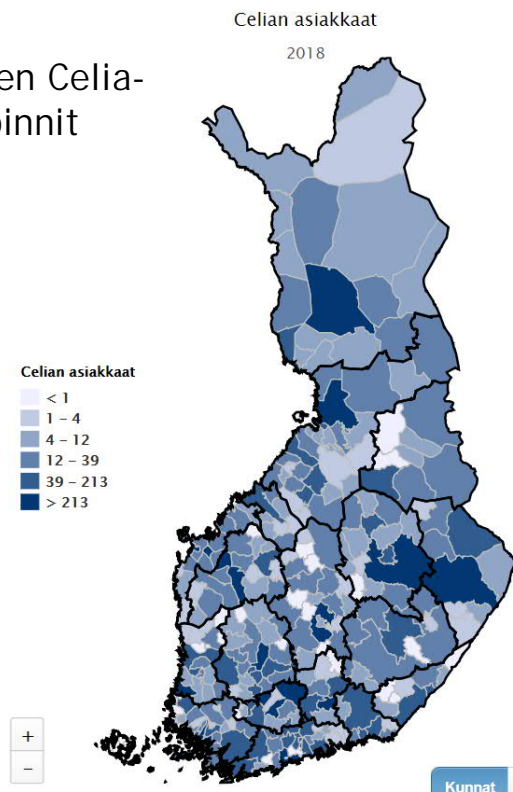

- Kuntien kirjastopalvelut pyrkivät tavoittamaan kuntalaisia yhdenvertaisesti: kaikille löytyy jotakin sopivaa tarjottavaa!

Lukemisesteisille henkilöille tarkoitettuja Celian palveluita on tarjolla lähes kaikissa manner-Suomen kunnissa.

Kaikki Pirkanmaan kunnat ovat mukana Celia-yhteistyössä (mutta kaikki eivät aktiivisia).

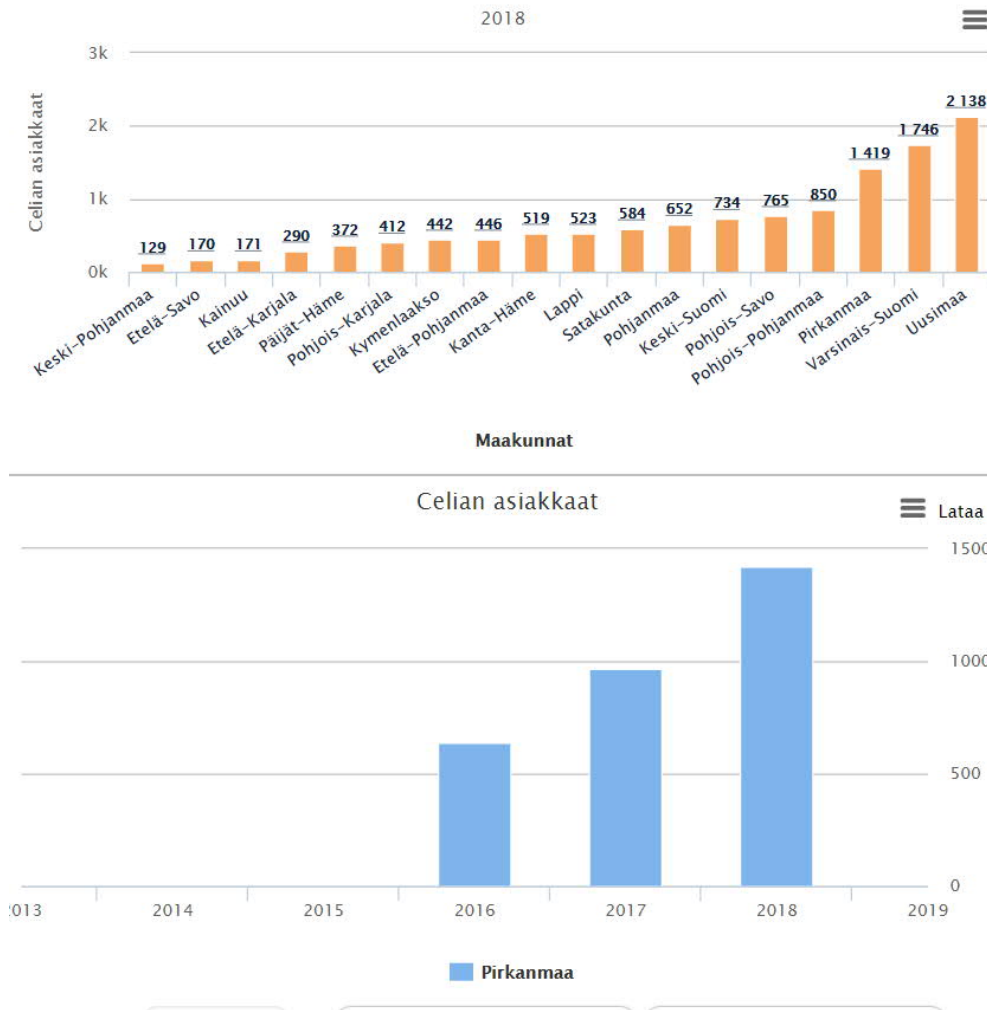
Kirjastojen Celia-
rekisteröinnit
2018

<http://tilastot.kirjastot.fi/>

> Tietojen visualisointi

Pirkanmaan tilanne

<http://tilastot.kirjastot.fi/>
> Tietojen visualisointi

Celian palvelut käytännössä

Mitä Celia tarjoaa asiakkaillesi

Luettavaa monissa muodoissa

- Yli 40 000 äänikirjaa, noin 1000 uutta vuosittain
- Myös oppikirjat kaikille kouluasteille
- Erikoisaineistoja: pistekirjat, koskettelukirjat

Eri palvelukokonaisuuksia

- Verkkokuuntelu:
siihen liittyvät sivustot ja sovellukset
- CD-palvelut:
suoraan asiakkaan kotiin tai kirjaston kautta
- Ei lisenssirajoituksia: kaikki valmiit äänikirjat
lainattavissa vaikka tuhansille yhtä aikaa

Kirjastoille tukea, ohjausta ja materiaaleja opastukseen.

Kaikki palvelu maksutonta www.celia.fi/tietoa-celiasta

Verkkokuuntelun käytön vaihtoehdot

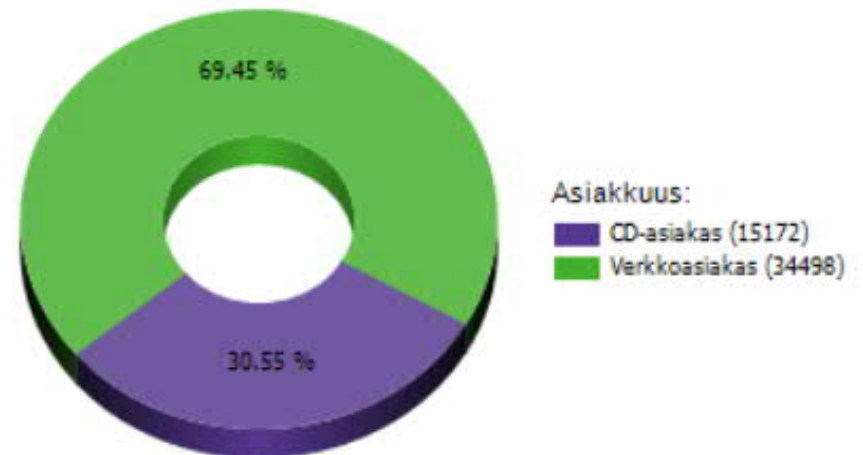

Celianet

- Lainausta, ohjeita ja lainojen hallintaa
- Kuuntelu suoratoistona selaimessa
- Tiedoston lataus
- Rekisteröinti ja asiakashallinta

Pratsam Reader -sovellus

- Käytössä älypuhelimella tai tabletilla
- Lainausta ja kuuntelua

CD-palvelu vaihtoehtona

- Jos ei ole nettiä käytössä, äänikirjat voi saada CD-levyinä.
 - Levyjä riittää ainakin vielä lähivuodet.
- A. Levyt Celiasta kotipostiin
- Kirjasto rekisteröi CD-kerhoasiakkaaksi.
 - Kerhoista valitaan sopivat teemat, kirjoja saa 1-5 kuukaudessa.
 - Kerhopaketti tulee kotiin kerran kuussa.
- Jos asiakkaan yhteyshenkilöllä on sähköpostiosoite, hän saa Celianet-tunnukset ja voi lainata CD-levyjä Celianetissä max 14/4 vk.
- B. Celian CD-äänikirjat kirjaston kautta
- Asiakasta ei tarvi rekisteröidä Celian asiakkaaksi.
 - Aineisto kirjaston tunnuksilla tilauksena Bookylta (kohta myös Kirjastopalvelusta) tai lainaamalla Celianetistä.
 - CD-levyt joko vuosien ajan kirjaston/kimpan kokoelmassa (tiedot tallennettu) tai tilattu yksittäiselle asiakkaalle ja hävitetään lainauksen jälkeen.

Celian CD-äänikirjojen kuuntelu

- Kuunteluun tarvitaan mp3-tason CD-soitin: testaa jollakin Celian CD-äänikirjalla, onko oma laite sopiva.
- Jos lukemiseste on terveydentilaan liittyvä, CD-soittimen voi lainata Näkövammaisten liitosta (vaikka ei olisi näkövammainen).
- Cd-soittimen voi ostaa itse; Celia suosittelee Näköpiste Polar Printin soitinta puhelintuen ja huollon takia.
- Printtiohje asiakkaalle sivulla www.celianet.fi/cd-kerhot

Kuvat soittimista

Malli Näkövammaisten liiton lainaamasta soittimesta:

Malli Näköpiste Polar Printin myymästä soittimesta:

Oikeus vain rajatulla ryhmällä

- Lakeihin perustuen Celia tuottaa kirjoja saavutettavaan muotoon.
- Laki myös rajaa, että asiakkaalla pitää olla lukemisen este.
- [Laki Celian toiminnasta](#)
- [Asetus Celian toiminnasta](#)

Kirjastoilla velvollisuus yhteistyöhön Celian kanssa

- [Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016](#)
- [Hallituksen esitys HE 238/2016, joka sisältää perustelut](#)

Lukemisen esteet

Kattavaa listaa eri lukemisesteistä on mahdotonta antaa. Joitakin esimerkkejä yleisimmistä syistä:

- lukivaikeus (lukihäiriö)
- oppimisvaikeus
- näkövamma
- heikentynyt näkö (esim. ikäihmisillä)
- kehitysvammaisuus
- cp-vamma
- reuma
- ms-tauti
- lihastaudit
- heikentynyt lihaskunto
- afasia
- keskittymishäiriöt
- hahmotushäiriöt
- muistihäiriöt

Lukemisesteen todentaminen

- Liittymishaastattelun yhteydessä rekisteröijä kertoo asiakkaalle, että palveluun voi liittää vain henkilöitä, joilla on lukemisen este terveydellisten syiden, vamman tai oppimisvaikeuksien takia.
- Liittyvä asiakas vahvistaa lukemisesteen olemassaolon suullisesti.
- Rekisteröijän ei tarvitse tietää, mikä este on.

Rekisteröinti

- Lomakkeet asiakkaan rekisteröintiin www.celianet.fi
- Kirjastojen rekisteröijillä henkilökohtaiset tunnukset rekisteröintiin tietosuojasyistä.
- Käyttäjätunnus ei CELA-alkuinen (esim. s-posti tai nimi).
- Voi rekisteröidä verkkokuuntelijoita ja CD-lainajia.
- Asiakkaalle lähtevät käyttäjätunnukset s-postiinsa heti, kun lomake on tallennettu.
- Verkkokuuntelijaa voi opastaa lainauksen alkuun.

Kysy neuvoa

- Oman kirjaston tai alueen henkilökunnalta
- www.celia.fi ja www.celianet.fi
- Celian asiakaspalvelu:
 - Chat: arkipäivinä klo 9-14
 - Sähköposti: palvelut@celia.fi
 - Puhelinpalvelu. p. 0295 333 050
 - maanantai-torstai klo 9-11

Kuva ENTER ry:n sivulta www.entersenior.fi

Seuraa Celiaa

- Kirjastojen henkilökunnalle suljettu FB-ryhmä www.facebook.com/groups/celiakirjastoille/
- YouTube-videoita www.youtube.com/user/celiakirjasto/videos

Tilaa uutiskirjeitä <http://celia.pvmailer.net/>

- Verkkopalvelujen tuki: www.facebook.com/groups/celiatuki/
- Kirjoja kaikille: www.facebook.com/groups/kirjoja.kaikille/
- Celia: www.facebook.com/celiakirjasto/

Celia osana kirjaston palvelua

Kirjaston tiloissa

- Julisteet ja esitteet näkyvillä
- Jaa tietoa kaikille
- Selkis-hylly, jossa helppoa luettavaa eri muodoissa
- Verkkosivuille tietoa liittymisestä ja tarjonnasta, esim. [Tampereen kaupunginkirjasto](#)
- Kirjastojen Celia-CD-kokoelma
- Henkilökunnalla oltava osaamista Celian palveluista, että voivat
 - kertoa palvelusta
 - liittää mukaan ja opastaa alkuun
 - osaavat ohjata eteenpäin

Selkis-hylly Malmin kirjastossa Helsingissä

Hakeutuivissa palveluissa

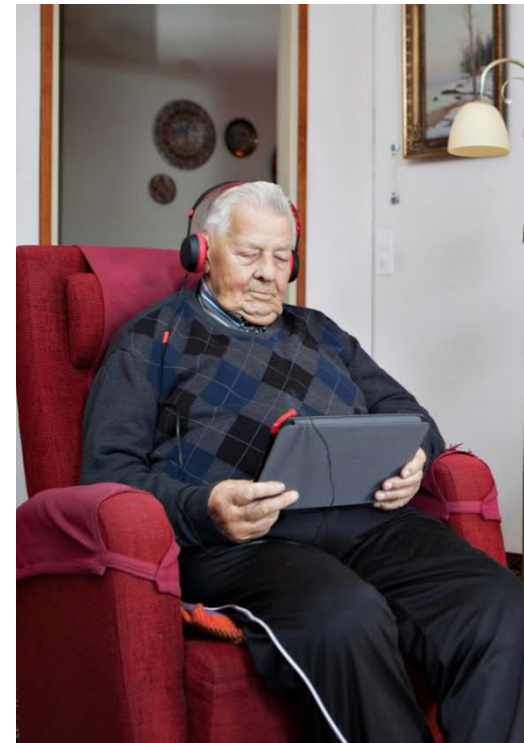

Kirjastoautot

- Ohjaa opettajia -> erityisopettajat rekisteröivät lukemisesteisiä oppilaita Celian palvelujen piiriin www.celia.fi/opettajille
- Kerro kirjavinkkauksissa myös äänikirjoista
- Käytä vinkkausapuna mm. Celian vinkkauspakettia www.celianet.fi/kirjavinkkauspaketti-kirjastoille

Kotipalvelu

- Muista kotipalveluasiakkaille myös Celian tarjonta.
- Tue verkkokuunteluun, jos asiakkaalla on älypuhelin.
- Kerro Mukanetin tms. tarjoamista digituen palveluista.
- Jos asiakkaalla ei ole älypuhelin tai tablettia / tietokonetta, kerro Celian cd-äänikirjapalvelusta.
- Kotipalvelu voi käyttää kirjaston Celian äänikirjojen cd-kokoelmaa tai perustaa sellaisen www.celianet.fi/celian-cd-aanikirjojen-kokoelma-kirjastoissa/

Etsi yhteistyötahoja

- Kerro Celia-aineistosta siellä, missä kerrot kirjastosi palveluista.
- Esim. kirjavinkkauksessa alakoulun oppilaille.
- Vieraile eri yhdistyksissä, hanki sieltä tiedon levittäjiä.
- Järjestä kirjastoosi digiopastusta.
- Ole mukana hankkeissa

www.celianet.fi/kirjavinkkauspaketti-kirjastoille

Kirjastojen tunnukset ja kuuntelu

Kirjastojen Celia-henkilöt

- Alueelliset Celia-vastaavat:
 - noin 30 henkilöä ympäri Suomen
 - Pirkanmaan alueen vastaava Paula Rönni Tampereelta
 - alueellinen vastaava jakaa tietoa muutoksista ja voi myös esim. vetää koulutuksia
 - alueellinen vastaava voi olla myös oman kirjastonsa pääkäyttäjä tai rekisteröijä
- Kirjastojen Celia-yhteyshenkilöt:
 - tuhansia ympäri Suomen
 - henkilöitä, jotka tekevät asiakasrekisteröintejä
 - voivat olla pääkäyttäjiä tai rekisteröijä

Kirjastojen tunnukset

- Yhteiskäytössä kirjastolla:
 - CELA-alkuinen tunnus
 - siihen liittyvät Pratsam Reader -sovelluksen tunnukset, joiden käyttäjätunnus sama CELA
 - esim. unohtuneen tunnuksen lähetys, Celianet-kuuntelun kokeilu, Celianetin esittely
- Henkilökohtaiset tunnukset:
 - rekisteröijän tunnukset
voi rekisteröidä, lainata Celianet-kuunteluun ja yhteiselle sovellukselle
 - pääkäyttäjän tunnukset: kuten rekisteröijällä, lisäksi voi lisätä rekisteröijiiä

Celianetin käyttö www.celianet.fi

Salasanat

- Unohtuneen salasanan tilaus ja salasanojen vaihto www.celianet.fi/salasanat
- Celianetin lisäksi myös sovelluksen tunnusten vaihto täältä
- Celianet ja sovellus:
käyttäjätunnus molemmissa sama, salasana eri -> vaihda samaksi.

Ohjeet ja vinkit

- Ohjeita kirjojen hakuun ja lainaukseen www.celianet.fi/ohjeet
- Samalla sivulla myös ohjeet sovelluksen asennukseen ja käyttöön!
- Uutuuslistat ja kirjavinkit sivulla www.celianet.fi/kirjavinkit

Lainaus ja lainojen hallinta

- Kirjojen haku, selostukset, lainausvaihtoehdot (voi lainata myös sovellukseen)
- Omat lainat -sivulta uusiminen, eräpäivät:
laina-aika 28 vrk, poistuvat automaattisesti myös sovellukselta.

Omat asetukset

- Eräpäivämuistutusten, lainahistorian tallentumisen ym. vaihto www.celianet.fi/asetukset
- Näkymä esille vain kirjautuneena (oikeasta yläkulmasta).

Liittäminen palveluun

- Näkymä esille vain rekisteröijien tai pääkäyttäjän tunnuksilla.

Valitse lainaustapa

 Kuuntelu sovelluksessa
Kun olet lainannut kirjan, voit kuunnella Reader-sovelluksella.

LAINAA →

 Kuuntelu Celianetissä
Kun olet lainannut kirjan, voit kuunnella sivulta.

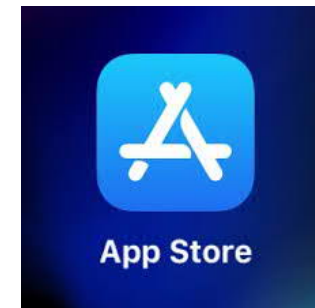
LAINAA →

 Kirjan lataus tiedostona
Kun olet lainannut kirjan, voit ladata sen sivulta.

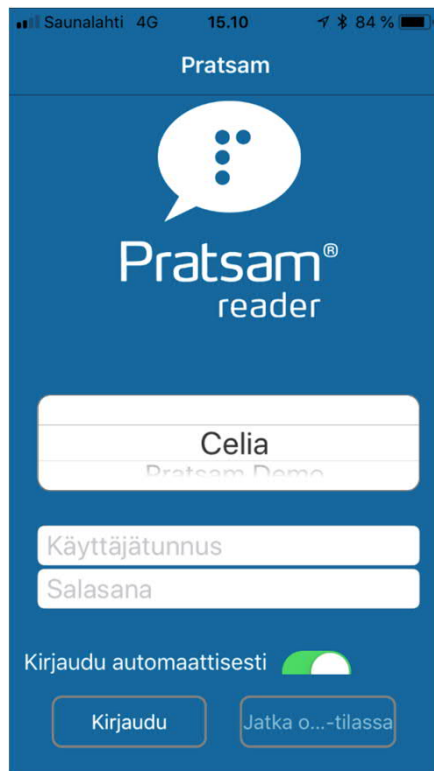
LAINAA →

Mobiililaitteelle Pratsam Reader -sovellus

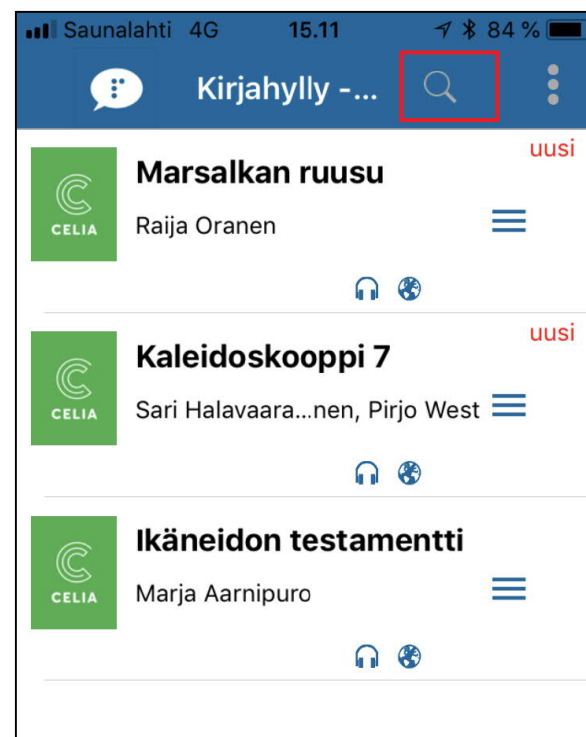
- Celian äänikirjoja voi hakea, lainata ja kuunnella tabletilla ja älypuhelimella, maksuttomalla Pratsam Reader -sovelluksella.
- Varatut kirjat (ja kerhokirjat) tulevat suoraan sovellukseen.
- Pratsam Reader -sovellus toimii iPhonella, iPadilla ja Android-laitteilla (ei Windows-laitteille)
- Samoilla tunnuksilla voi asentaa useammalle laitteelle, mutta käyttö vain yhdellä kerrallaan.
- Ohjeet: www.celianet.fi/kuuntelu-sovelluksessa/
- Kullakin kirjastolla vain yhdet sovellustunnukset -> kokeilussa vuoroteltava, asiakasopastusta asiakkaan laitteella
- Jos toimit kouluttajana, voit tilata henkilökohtaiset kouluttajatunnukset
www.celia.fi/kouluttajatili-verkkopalveluihin/

Kirjaudu, hae ja kuuntele

1. Kirjaudu

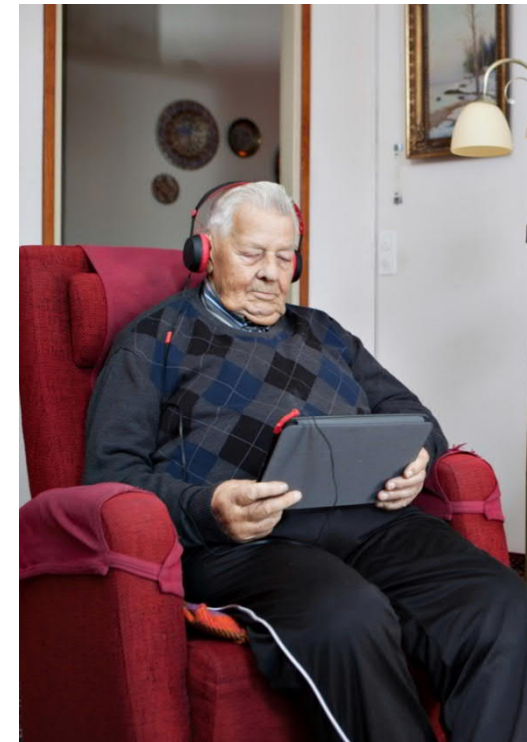
2. Avaa suurennuslasista hakusivu lainataksesi.

3. Kuuntele ja muokkaa nopeutta yms.

Vinkkejä sovelluksen käyttöön

- Jos kuuntelee liikkuen/matkustaessa, kirjat kannattaa ladata offline-tilassa kuunneltavaksi
- Kirjaan voi laittaa kirjanmerkkejä
- Jos ongelmia:
 - Kirjautuminen: varmista, että tunnukset oikeat palautus www.celianet.fi/salasanat
 - Tarkista yhteys: mobiiliverkko tai wifi (kokeile molemmilla)
 - Kokeile useammalla kirjalla
 - Kirjautu ulos sovelluksesta
 - Käynnistä laite uudelleen
 - Poista sovellus ja asenna uudelleen
 - Muista aina päivittää sovellus uusimpaan versioon

Tehdään yhdessä lukemisesta
yhdenvertaista!

palvelut@celia.fi
elina.kilpio@celia.fi

